

O mocném hlasu, tmě a o oponě vejpl

O mocném hlasu, tmě a o oponě vejpl j+s 18. 4. 2025, Velký pátek

Mk 15,24-39: Ukřižovali ho a rozdělili si jeho šaty; losovali o ně, co si kdo vezme. Bylo devět hodin, když ho ukřižovali. Jeho provinění oznamoval nápis: "Král Židů." S ním ukřižovali dva povstalce, jednoho po pravici a druhého po levici. Kolemjdoucí ho uráželi: potrásali hlavou a říkali: "Ty, který chceš zbořit chrám a ve třech dnech jej postavit, zachraň sám sebe a sestup s kříže!" Podobně se mu mezi sebou posmívali velekněží spolu se zákoníky. Říkali: "Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže. Ať nyní sestoupí s kříže, ten Mesiáš, král izraelský, abychom to viděli a uvěřili!" Tupili ho i ti, kteří byli ukřižováni spolu s ním.

Když bylo poledne, nastala tma po celé zemi až do tří hodin. O třetí hodině zvolal Ježíš mocným hlasem: "Eloi, Eloi, lema sabachtani?", což přeloženo znamená: 'Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?' Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo stáli okolo: "Hle, volá Eliáše." Kdosi pak odběhl, namočil houbu v octě, nabodl ji na prut a dával mu pít se slovy: "Počkejte, uvidíme, přijde-li ho Eliáš sejmout." Ale Ježíš vydal mocný hlas a skončil. Tu se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů. A když uviděl setník, který stál před ním, že takto skončil, řekl: "Ten člověk byl opravdu Syn Boží."

Mk 10,45: Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé."

V devět hodin Ježíše ukřižovali, v poledne se celému světu zatmělo a ve tři hodiny Ježíš zvolal: "Bože můj, proč jsi mne opustil?" a zemřel. Ta poslední věta, ve které citoval biblický žalm o opuštěnosti od Boha, byla jeho vůbec posledními slovy tady na zemi, dokud žil.

Opravdu ho Bůh opustil? Pokud ano, pak prožil něco děsivého, co ve vyznání vyjadřujeme větou, že sestoupil do pekel. A protože je to věta z vyznání víry, nemluví o Ježíšově pekelném zatracení, nýbrž vyjadřuje naději pro nás, kdo mu věříme: jde před námi jako pastýř a může nás provést všudy, kudy prošel, tedy i opuštěností a údolím stínu smrti.

Vypravěč Marek napsal, že Ježíš ta slova zvolal mocným hlasem. Možná to bylo nahlas, možná potichu, to nevím a nezáleží na tom, ale rozhodně ten hlas patřil někomu, kdo má moc. Kdo má Boží moc. To bychom u trpícího odsouzence sotva čekali, a právě to se stalo.

Velký pátek je svátek ponurý, a přece z něj vzejde naděje a Boží světlo. Vypravěč k tomu poskytuje pár náznaků. Jedním z nich je ten mocný hlas. Dalším je tma, jež nastala po celé zemi a trvala tři hodiny až do Ježíšovy smrti. Ale žádné nenadálé zatmění slunce. Klíč k této hádance se najde v bibli u proroka Amose, který kdysi lidem předložil vizi neodvratného Božího soudu: „Ten čas se blíží,” říkal, „a až přijde, Panovník Hospodin v onen den způsobí, že v poledne zapadne slunce a země se za jasného dne zahálí do tmy.” Tak tedy žádný astronomický jev, nýbrž Boží soud nad celou zemí a nad všemi lidmi.

Nikde žádné světlo, setmělo se a je tu beznadějná tma, do níž Ježíš vyslovil tu neradostnou větu ze starého žalmu: „Bože můj, proč jsi mne opustil?” Bůh na tu otázku neodpověděl, tak se slova chopili lidé, kteří stáli okolo. Když lidi nemají, co by řekli moudrého, aspoň něco plácnou, třeba: „Hele, volá Elijáše” a „No to jsem zvědav, jestli ho Eliáš přijde zachránit,” a „Víte co, dáme mu napít octa, co bude říkat.”

Ta tma ohlašuje Boží soud nad celou zemí a na Božím soudu vyjde najevo, komu patří Boží království, moc i sláva, a komu ne.

Na Božím soudu vyjde najevo, komu patří království, moc i sláva na věky, na první pohled to však patrně ještě není. Napřed Ježíš řekl to o té opuštěnosti od Boha, pak nastala tma a

teď umřel. Kdybychom to chtěli brát jako zápas dobrého Boha se světem, vypadalo by to, jako že pokažený svět nad Bohem vyhrává.

Po tmě a mocném hlasu však přijde ještě něco: „Tu se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů.“ Patrně ta opona, za kterou jednou za čas vstupoval velekněz kvůli smazání viny všeho lidu (a vlastně všeho Božího stvoření). Najednou je vpůli a ono nám to má cosi připomenout: jak při Ježíšově křtu se roztrhla vejplůl ne opona, ale nebesa a Bůh řekl, že je Ježíš jeho milovaný syn. Viděl to a slyšel jen Ježíš, ostatní ne, tak se jim zdála nebesa dál zavřená a hluchá, ale už nebyla. Nevěděli to, tak dál spoléhali na tu nepřístupnou svatyni za oponou, kde se smiřuje vina, ale opona je vejplůl. Neznamená to, že by teď mohli chodit i do dříve zakázaných míst, když už tam opona není. Stalo se něco jiného: Boží odpuštění zpoza opony vtrhlo mezi lidi.

Proto je Velký pátek křesťanský svátek, proto to není jen ponurá připomínka Ježíšova velkého trápení, ale i toho, co to utrpení přineslo: že Boží milost zpoza opony vtrhla mezi lidi.

Takhle to na velký pátek skončilo. Nezazněly žádné slavnostní fanfáry, protože lidi zatím viděli jenom tu tmou a trápení a neviděli Boží království, pro jehož příchod si nebeský Otec Ježíše vyvolil. Nevěděli, co Bůh řekl Ježíšovi při křtu. Nevěděli, že to, co se děje, je Boží soud. A jen jakýsi voják, když to všechno viděl, řekl: „To byl opravdu syn Boží.“

Stalo se to tak, jak to Bůh chtěl, a teď je na čase, aby se toho všeho lidi ujali. Jako tady ten voják.

Velikonoční vyprávění se uzavře v neděli ráno u prázdného hrobu. Lidé, kteří pod křížem trousili cosi o Eliášovi a o octu, nadělají kolem prázdného hrobu opět spoustu řečí, ale na tom nesejde. Ve chvílích, kdy lidský um a rozum jaksi pokulhává, má pořád ještě Bůh co říci. A to, co řekl tenkrát na Velký pátek, stojí za připomenutí.

Pro ty, kdo se cítí Bohu blízko, i pro ty, kdo se cítí opuštěni, se

do beznadějně tmy ozval mocný hlas a roztrhla se opona. A kdosi z lidí pochopil, že je Ježíš skutečně Boží syn a že jeho neschůdná synovská cesta nám dělá náš život schůdným a zve nás navzdory údolím stínů k tomu, jehož je království i moc i sláva.

Hospodin pro nás učinil velké věci.

Kéž ve vás Boží láska zůstává, abyste měli odvahu činit v jeho jménu veliké věci pro své bližní tady na zemi.

Bůh naděje ať zahrne naše srdce radostí a mysl pokojem, abychom z jeho moci nalézali svobodu a nadějná východiska vždycky a všude.

Amen.